

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 306/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť doc. MUDr. J. M., M., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08, ako aj postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. MUDr. J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2009 doručená sťažnosť doc. MUDr. J. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom

JUDr. V. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08, ako aj postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred (ďalej len „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 8. decembra 2008 vydal vyšetrovateľ v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008 uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu 15. decembra 2008 v rámci zákonnej lehoty sťažnosť a zároveň aj žiadosť o vyrozumenie o úkonoch prípravného konania. Vyšetrovateľ v rámci predmetného konania 22. decembra 2008 vypočul sťažovateľa a 15. januára 2009 vykonal výsluch dvoch svedkov, od tohto dátumu nevykonal v uvedenej veci žiadne úkony.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu v jeho časti o vznesení obvinenia z 8. decembra 2008 dozorujúci prokurátor špeciálnej prokuratúry rozhodol až po podaní sťažnosti proti priet'ahom v konaní uznesením sp. zn. VII/2 Gv 242/08 z 27. marca 2009, ktoré bolo sťažovateľovi doručené až 22. apríla 2009.

Sťažovateľ podal 17. apríla 2009 vyšetrovateľovi návrh na zastavenie trestného stíhania a zároveň odstránenie priet'ahov v konaní. Do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ zo strany vyšetrovateľa a ani zo strany špeciálnej prokuratúry nedostal žiadnu odpoveď alebo vyrozumenie o akomkoľvek procesnom úkone, hoci už 8. júna 2009 uplynula lehota na skončenie vyšetrovania obzvlášť závažných zločinov (§ 209 ods. 2 Trestného poriadku). Táto lehota *„nemá veľkú relevanciu pre posúdenie tejto sťažnosti“*, avšak podľa sťažovateľa *„ustanovenie § 2 ods. 7 Trestného poriadku v aktuálnom znení sa vzťahuje aj na prípravné konanie. V opačnom prípade by to umožňovalo neodôvodniteľné invazívne zásahy do základných práv a slobôd, proti ktorým by právny poriadok právneho štátu neposkytoval ochranu (a tak by bol zbavený materiálneho obsahu tohto pojmu). Aj*

v zmysle konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa termín primeranosti (ako aj ostatných záruk vyplývajúcich z článku 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd ako súčasti nášho právneho poriadku) nevzťahuje sticto sensu iba na súdne konania, ale aj na štádiá, ktoré im predchádzajú (napr. rozsudok ESLP zo dňa 24. 11. 1993 Imbroscia v. Švajčiarsko – záruka primeranej lehoty začína plynúť dňom vznesenia obvinenia, čo vyplýva z logiky veci, pretože význam poskytovania záruk o. i. aj bezprieťahovosti na konanie pred súdom bez ich garancie v prípravnom konaní je potom bezobsažný).“.

Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že tak postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008, ako aj konaním špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08 došlo k zbytočným prieťahom.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú odôvodnil tým, že vyšetrovateľ a špeciálna prokuratúra „*svojím postupom spôsobili iný zásah do mojich základných práv a slobôd, kedy nie bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote nerozhodli vo veci samej. Ide podľa môjho názoru v súčasnosti (za daného stavu veci) o neospravedlňujúci a devastujúci zásah do sféry základných práv a slobôd a to závažnej povahy (stíhanie bez zákonných dôvodov, nereagovanie na návrh a podnety a v konečnom dôsledku faktická konverzácia stavu zásahu do sféry autonómie jednotlivca).*“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom vyšetrovateľa vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008 a postupom špeciálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikáže vyšetrovateľovi i špeciálnej prokuratúre konať v uvedených veciach, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania, ktoré mu zaplatia spoločne a nerozdielne vyšetrovateľ i špeciálna prokuratúra.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v predmetnej veci namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008, ako aj postupom špeciálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej

neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02).

I. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-145/BPK-S-2008

Vo vzťahu k postupu vyšetrovateľa, resp. policajta v trestnom konaní sa za účinný prostriedok nápravy považuje žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. V rámci preskúmaného konania bolo vyšetrovateľovi 22. apríla 2009 doručené podanie označené ako „*Návrh na zastavenie trestného stíhania – odstránenie prieťahov v konaní*“ zo 17. apríla 2009 (ďalej aj „žiadosť zo 17. apríla 2009“). Toto podanie bolo vyšetrovateľom v súlade s § 62 Trestného poriadku podľa jeho obsahu posúdené ako žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ následne žiadosť sťažovateľa zo 17. apríla 2009 predložil spolu s vyšetrovacím spisom v tejto veci na preskúmanie prokurátorovi špeciálnej prokuratúry (doručené 30. apríla 2009).

V § 210 Trestného poriadku je stanovená povinnosť prokurátorovi žiadosť o preskúmanie postupu policajta preskúmať a následne o výsledku upovedomiť žiadateľa. Zo spisového materiálu v predmetnej veci vyplýva, že prokurátor špeciálnej prokuratúry sťažovateľa aj jeho právneho zástupcu podaním z 18. júna 2009 upovedomil o preskúmaní žiadosti zo 17. apríla 2009. Podanie prokurátora špeciálnej prokuratúry z 18. júna 2009 bolo riadne doručené sťažovateľovi aj jeho právnomu zástupcovi 29. júna 2009 (t. j. 10 dní po spísaní sťažnosti ústavnému súdu) a z jeho obsahu vyplýva, že postup vyšetrovateľa v predmetnom konaní nie je poznačený prieťahmi ani žiadnymi inými nedostatkami a prebieha v súlade s Trestným poriadkom.

Zo spisu v predmetnej veci vyplýva, že následne boli podaním z 2. júla 2009 sťažovateľ aj jeho právny zástupca v súlade s § 208 Trestného poriadku predvolaní na preštudovanie spisu, ktoré sa uskutočnilo 14. júla 2009, a v ten istý deň vyšetrovateľ

predložil vyšetrovací spis ČVS: PPZ-145/BPK-S-2009 prokurátorovi špeciálnej prokuratúry spolu s návrhom na zastavenie trestného stíhania proti sťažovateľovi, pretože bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie v tom čase viedlo (doručené špeciálnej prokuratúre 20. júla 2009). Prokurátor špeciálnej prokuratúry uznesením č. k. VII/2 Gv 242/08-40 z 18. augusta 2009 trestné stíhanie proti sťažovateľovi zastavil (uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. augusta 2009).

Z uvedeného vyplýva, že po využití účinného prostriedku nápravy s cieľom odstránenia prierahov v konaní vyšetrovateľa sťažovateľom (žiadosť zo 17. apríla 2009) a vrátení spisu zo špeciálnej prokuratúry 29. júna 2009 bolo konanie v predmetnej veci pred vyšetrovateľom skončené 14. júla 2009, keď bol spis v tejto veci spolu s návrhom rozhodnutia odstúpený špeciálnej prokuratúre.

Aj v prípade ak sťažovateľ s vybavením svojej sťažnosti špeciálnou prokuratúrou nesúhlasil, vzhľadom na krátkosť času, v ktorom bolo následne vyšetrovateľom skončené vyšetrovanie v predmetnej veci, možno podľa ústavného súdu uzavrieť, že jeho žiadosť zo 17. apríla 2009 bola účinná a sťažovateľ ňou sledovaný účel – urýchlenie konania, resp. prípadné odstránenie prierahov spôsobených vyšetrovateľom v predmetnom konaní dosiahol.

Ústavný súd preto s ohľadom na tieto skutočnosti sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie v sťažnosti označených práv postupom vyšetrovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 242/08

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) nadriadený prokurátor je oprávnený

- a) vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh,
- b) vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o prokuratúre pokyn vydaný podriadenému prokurátorovi musí mať písomnú formu. Podriadený prokurátor je povinný ho splniť, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

V spisovom materiáli sa podľa zistenia ústavného súdu podnet sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora špeciálnej prokuratúry rozhodujúceho v predmetnej veci nenachádzal.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nevyužitia účinného prostriedku nápravy porušenia jeho základného práva (podnetu podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre) odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre jej neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009